

2018 sonu itibariyle

Tarık TEZEL

Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve
Üreticileri Birliği (SETBİR)

KIRMIZI ET ARZINDA sorun yok

Ülkemizde kırmızı et üretimi 2017 yılında, bir önceki yıla göre %4 oranında azalarak 1 milyon 126 bin ton olarak gerçekleşti, bu miktarın 987 bin tonu sığır etiydi. 2018 yılının ilk üç çeyreğinde ise 859 bin ton kırmızı et üretilmiş olup, bu miktar, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,36 oranında bir artışa karşılık geliyor. Buradan hareketle 2018 yılı sonunda kırmızı et üretiminin yaklaşık %3,5'lik artış ile 1 milyon 165 bin ton olmasını öngörüyoruz.

Ülkemiz kırmızı et üretiminde yeterli hayvan kaynağına sahip olmadığı için vatandaşın daha hesaplı kırmızı et tüketmesi amacıyla son iki yılda zorunlu olarak yüksek miktarlarda yapılan ithalat bir bakıma meyvesini göstermeye başladı. 2018 yılı sonu itibariyle kırmızı et arzında bir sıkıntı yok. Kişi başı kırmızı et tüketiminde 14,7 kg seviyesine geldik. Dünya kırmızı et üretiminde %1,5 pay ile 11. sıradayız.

2019 yılında ülkemizin ihtiyacı olan et üretim miktarına ulaşabileceği umidini yakaladık. 2018 yılında piyasanın regülasyonunu sağlamak üzere yapılan ithalat, 2019 yılına stokla girilmesini sağladı. Şimdi ihtiyaç olan damızlıkların belli bir plan dahilinde temin edilerek, kendine yeten bir kırmızı et sektörü için 2020 sonrası planlarımızı yapmalıyız. Dolayısıyla bu yılın hedefi 1,5 milyon ton et üretimi olmalı. Ancak bu üretimi gerçekleştirebilmek

için her şeyden önce besi hayvancılığında verimlilikleri artırmak gerekiyor. Bugün 250 kg olan ortalama karkas ağırlıkları 300 kg'a çıkarmalı, karkasta kemik oranı ise kombine ırklarda %17'ye, etçi ırklarda ise %15'e düşürülmeli. Bu hedef, yurtiçi kırmızı et üretiminde en temel önceliğimiz olmalı. Et ve et ürünleri sektörü, küresel tarım ve gıda içinde en hızlı gelişen alt sektörlerden birisi olarak kabul ediliyor. Uzmanlara göre, yetişkin bir birey günde 70 gram kırmızı et tüketmeli. Bu hesaplara yüksek genç nüfus oranımızı da göz önüne alırsak 80 milyonluk nüfusumuza göre yılda ortalama kişi başı 25 kilo kırmızı et tüketmemiz gerekiyor.

ET SEKTÖRÜNDE YAŞANAN SORUNLAR

Türkiye'nin iç piyasada kırmızı ette arz yetersizliğinin dört önemli kök nedeni var:

- » Sürülerde gebelik oranı ve döl veriminin düşüklüğü.
- » Özellikle buzağı ölümleri ve hastalık nedenleriyle yaşanan kayıplar.
- » Etçi ve kombine ırk hayvan sayısının azlığı.
- » Hayvan hastalıkları ile etkin mücadeledeki yetersizlik.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Bu süreçte, teşvik ve destekleme amaçlı tüm girişimlerin odağında kalite ve verimlilik olmalı. Bu gelişmelerin istenen sonucu vermesi ile besi hayvancılığı ve et

üretimi için umut vaat eden bir geleceğin bizi beklediği inancındayız. Halkımızın en kaliteli ve en hesaplı hayvansal protein kaynağı ile beslenmesini sağlamalı ve bunu sürdürürebilmeliyiz. Bize göre, bu hedeflere ulaşabilmek için öncelikle yapılması gereken dört şey var:

- 1- Kayıt dışını ortadan kaldırmalıyız.
- 2- Fiyat istikrarını sağlamalıyız.
- 3- Arz-talep dengesini sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmalıyız.
- 4- Süt ve et ürünlerine yönelik bilgi kirliliğini gidermeliyiz.

Yurt içi hayvan kaynağımızı geliştirmek ve bugün 80 milyon olan, 2023'te 87 milyon, 2050'de 105 milyon olması öngörülen nüfusumuzun kırmızı et kaynaklı hayvansal protein ihtiyacını karşılayabilmek için hayvan sayımızı artırmak, bunun için de hayvancılığa yatırım yapmak şart. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılı olan 2023 yılının tarım ve gıda vizyonu, toplumun sağlıklı beslenme gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir yollarla karşılayabilen, biyolojik çeşitliliğini koruyan ve toplumsal yararara dönüştürebilen, verimliliği artıran tarım ve tarımsal sanayinin de katkısıyla, uluslararası alanda rekabet edebilen gelişmiş bir Türkiye olacaktır. Bu noktada bizler sektör olarak çalışmaya ve hedeflerimize odaklanmaya devam edeceğiz.